

пентръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 33.

Luni, 13. August.

1845

БЪКЪЦІ ДІН МАГАЗИНЪЛ ІСТОРИК.

Спре а дубедери ши маї віне предѣл дін лъзнтръ а Magazinълві историк ши спре а фаче съ кѣноаскъ тоді аї пощріи читоторі де кѣтъ днсемпътате сънт пентръ пої скрътъриле историче, пѣ липсім а репродѣче ши ачі къ плъчере челе че пі се пар а меріта съ фіе кѣноаскъте де кѣтръ тоді аї пощріи дін Nr. 1 ал ачелвіаш Magazin. Ачел Nr. кѣпрінде дої артиколи, вѣл сънт пѣте де кѣвѣнт преліментаріъ деспре ісвоаръле исторіеі Ромънілор де D. Нік. Бълческѣ ши алтъл сънт пѣтеле де дикѣрс інтродѣктив ла исторіа Ромънілор де D. А. Тр. Лавреанъ.

D. Бълческѣ дши днчепе артиколъл прекѣт вртеазъ:

„Ромъніи аѣ тревѣинѣ астъзі съ се днтемейезе дн патриотіст ши дн кѣраж, ши съ кѣдїце статорпичіе дн карактер. Ачесте ресълтате кредет къ с'ар добънді, кѣнд еї ар аве о вѣпъ исторіе націоналъ, ши кѣнд ачеста ар фі дндестѣл рѣспѣдїтъ. Прівінд ла ачел шѣр де веакѣрі дн каре пѣрїнциі пострїи аѣ трѣйт, ши ла кїпѣл къ каре еї с'аѣ пѣртат дн віаца лор соціалъ, пої ам кѣвѣта съ добъндітм вїртѣділе лор, ши съ не ферїтм де грешеліле

дн каре аѣ пікат. Ам пѣрѣсі, прїп вртаре, ачел дѣх де партидѣ, ши де амбіціе мѣршавѣ. Ам скѣпа де ачеле темерї де нїмік ши д'ачеле пѣдеждї дешарте. Ам добънді адеврѣрателе прїнципе, каре тревѣе съ не повѣдѣіаскъ дн віаца поастрѣ соціалъ, ка съ не пѣтем мѣнтѣ. Історіа днкъ не ар арѣта къ пѣрїнциі пострїи съ афларѣ дн времї къ мѣлт маї греле дѣкѣт ачеле дн каре не афлѣт пої актм. Кълкаді дела днчепѣтѣл лор де атѣтеа попоаре варваре Годї, Ыні, Генїзі, Аварї, Българї, Пачїпаді, Кѣманї, Тѣтарї, днкѣнжѣраді апої де націи пѣтерпиче кѣтм Ынгѣрїї, Полоніи ши Тѣрчії, каре тоате дїптеа аї ровї, еї дши пѣстрарѣ націоналітатеа лор. О мѣлъ провіденціалъ прївегїъ аспрѣле ши дї стрекѣрѣ мїнѣнат дін тоате прїмеждїіле. Ачеста не ва адѣче съ кредет къ о надіе каре дн мїжлокѣл атѣтор невої ши а пѣстрат націоналітатеа еї дн кѣрѣере де 18 веакѣрі, пѣ маї поѣте перї. Ачестѣ конвїкціе апої, не ва фаче съ авет маї мѣлтѣ днкредере дн вїитор, ши съ лѣкрѣтм къ маї мѣлтѣ інішѣ ла о реформѣ політікѣ ши соціалъ, каре съ не факѣ вреднїчі а не лѣа рангѣл че пі се кѣвіне дн тареа фамїліе а націлор Еѣропеле.

Дар ка о історіе съ поатъ адъче ачесте фолоасе, пѣ требъе съ фіе пѣмаі ка зп шър де оаре-каре дпгъмплърі політче саѣ мілітаре зскате, фъръ пічі о колоаре, фъръ пічі зп адевър локал; пѣ требъе съ се окъпе пѣмаі де оаре-каре персоане прівілеціате; дар съ не арате попоръл ромъп къ істітвдїіле, ідеіле, сімтіментеле ші обічеіфріле лві дп деосевіте веакврі.

Ноі кредем къ о асеатене історіе есте къ пѣтїндъ. Пентрѣ ачеста сокотїм къ чеї че съ окъпъ де історїа поастрѣ, пѣ требъе а се цїне пѣмаі де чеаа че аѣ лъкрат ші аѣ зіс історїчїї пострії чеї модернї; дар, тот дптр'о време, фолосїндъсе де адевърърі дескоперїте де дѣпшїї съ теаргъ маї департе, съ алерце ла ісвоаръле оріцінале, съ казте ші съ адъне тóте датъріле пѣтїпчїоасе, ші атъпчї вор пѣтеа цесе о вѣпъ історїе.

Дар каре сѣпт ачесте ісвóръ ші зпде ле пѣтем афла? Ачеста воїм а аръта не скърт дптр'ачест артікол. Дескоперїреа, черчетареа ші адъпареа лор есте скопъл ачестїї пѣвлікації.

Історїа поастрѣ ка а тѣтлор паціїлор се копрїнде дп чїпчї фелърі де докменте: 1-їѣ. Поезіїле ші традиїїле попъларе. 2-леа. Леціїле ші актеле офїціале. 3-леа. Кронїчїле каре копрїнд фаптеле цепенерале. 4-леа. Інскрїпціїле ші монументеле. 5-леа. Скрїерїле каре зъгръвеск обічеіфріле прівате. Съ vedem актм че пѣтем авеа дїп ачесте деосевіте спецїї де ісвоаръ ші ла че парте де історїе не пóте слъжї фїе-каре дїптр'ъселе.“

Дѣпъ ачестеа мерце авкторъл ші пѣтъръ де а търъптъл тоате ачесте ісвоаръ,

маї алес пѣтъроаселе кронїче але Молдавіеї шї але Ромъніеї, дїп каре прїнде не отъл шїраре, къ історїеа прїнципателор аѣ пѣтѣт съ рѣтѣїе атъта време дп дптзперек, не лѣпгъ атътеа мїжлоаче. Ної пѣнем аїчі дóб чїтате дїп векії кронїкарї ромъпешї пентрѣ паївітатеа стїлълві лор. Чел дїпгътѣ есте дїп Мірон шї дескрїе о дпгъмпларе дела а. 1631.

„Нїче дптр'зп кіп пѣ пѣтеа съ амїстѣїаскъ Александрѣ Водѣ фапта воїарїлор чеї фѣкъсе дппотрївъ къ венїреа лор ла Царїград, шї нїче воїарїлор лъкръріле лві Александрѣ Водѣ че ера фоарте проасте пѣ ле плъчеа. Дечї адъогъндъсе дїптр'ачестеа некредїнда шї препъсъл, ашъзасе дп гъндъл съѣ Александрѣл Водѣ съ омоаре пре о сеатъ дїп воїарїї чеї де фрвїте, пре Васїліе Лъпъл ворпїкъл, пре Савїн хатманъл, пре Бъхъс вїстіарїъл шї пре Ъреке спътарїъл. Дпцелегънд воїарїї адевърат зрїтгъ перїреа лор де Александрѣ Водѣ, с'аѣ ворыт къ тоцїї, шї аѣ дат де шїре църїї каре херъжнд дп рѣтгъдї шї петоктеле, преа лесне с'аѣ порпїт, шї пѣ пѣмаї къртеа, че шї църъпїтеа; шї аша саѣ стрънс де тѣлгї де тоате пѣрцїле, кът пѣ лѣкъпеа дп тѣрг дп Іашї, че шї пре афаръ пре сѣвт Мірослава, шї претѣтїндере стрѣгънд пре гречї пре тóте злїдїле. Васїліе Лъпъл ворпїкъл ера кап ачестор зарве, шї дака аѣ дптѣвшїт цара аѣ мерс де аѣ дат шїре лві Александрѣ Водѣ, къ стрїгъ пре гречї; аѣ рѣспънс Александрѣ Водѣ: дакъ се рѣдїкъ пре гречї пре мїне се рѣдїкъ; шї възжнд атъта тѣлгїне пѣ с'аѣ апъкат де нїмїкъ, пѣмаї де грїжъ съ хълъдъеаскъ къ каса са де глоате, шї с'аѣ гътїт де пѣрчес. Шї дака

аъ пѣрчес Domnia съ пѣ съ фіе пѣс воіаріи кѣ тоці съ опреаскъ десѣрѣнать прости-
теа, позла mare, ші авіа дп врео царъ
de с'ар фі аззіт, саъ de с'ар фі дптъмплат.
Че тот пре лѣнгъ Domnie аъ мерс воіа-
ріи опрінд ші домолінд дѣрѣпитеа. Іаръ
маі пѣ ера дп пѣтере ніче воіарімор а
опрі порпнѣтъ дѣрѣпитеа тѣлдіте, кѣ ші
пре Васіле Лѣпѣл ворпкѣл, апѣте кѣ есте
ші ел врезѣл дпн гречі, л'аъ ловіт кѣл
кѣ зп ос дп кап, de каре ловітѣрѣ тѣлт
аъ фост рѣпнѣт. О, пестѣтътоаре ші ніче
одатъ крѣзѣте лѣкрѣріле лѣтнѣ, кѣтм вѣр-
стеазъ, ші тѣрѣзѣрѣ, ші фаче лѣкрѣрѣ дп-
потривѣ! Кѣнд кѣ кале есте съ фіе фрікъ
челор маі мнчі de чеі маі марі, іаръ кѣр-
сѣл лѣтнѣ адѣче de тѣлте орі de есте че-
лор маі марі de чеі маі мнчі гріжѣ. До-
мпнѣ чеі вѣоі ші дрепці, фѣрѣ de гріжѣ
ші десѣѣтар стѣпѣлеск, іаръ чеі рѣі, тот
кѣ сіеалѣ. Іаръ дака аъ трекут domnieа
дп шѣсѣл Бахлѣілѣі спре тѣлѣстіреа Ба-
лѣкѣі, тот шѣсѣл плін ера de оамені, ші
стріга: Дѣ-не Доамне пре гречі. Шпнѣ
хѣкѣеа, алціі жекѣеа, ші аколо аъ стрігат
съ ле деа пре Батісте*), каре ера тот а-
проане de Domn. Дечі възѣнд Алексан-
дрѣ Vodъ стрігаре пре сіне, че пѣ ста
Александрѣ Vodъ de Батісте че ста de грі-
жа са; ші пѣтаі че зісѣ лѣі Батісте съ
се депѣртеазъ дела дѣпсѣл. Ші аша, л'аъ
апѣкат, ші л'аъ дат пре тѣпна дѣранімор.
Неспѣсѣ врѣжѣтѣшіеа дѣрѣпитеі! дпдатъ
фѣрѣ de нічі о тнлѣ, л'аъ фѣкѣт фѣрѣжѣте
кѣ топоарѣле; ші атѣт с'аъ аместекат
кѣт ніче мантаоа дпн спінареа Domnѣлѣі
атѣпчѣ п'аъ хѣлѣдѣіт, кѣ ера вѣрѣ de плоае.

*) Батісте Вевелі грек, міністрѣ лѣі Алексан-
дрѣ Vodъ.

De гріжа дѣрѣпитеі че ера песте тот
локѣл, съ пѣ інтре Александрѣ Vodъ дп-
датъ ла кодрѣ, сокотісѣ воіаріи а тріпите
Сеімені кѣ сінеде гата пе лѣнгѣ domnie;
ші с'аъ дѣс прін враніде фінд лок дескѣс.
Іар дака с'аъ дпторс воіаріи, аъ інтрат дп
гріжѣ, съ пѣ се дѣкѣ Александрѣ Vodъ
пре ла Аваза паша прін Бѣцак. дпдатъ
аъ алес пре Бѣхѣш вѣстіернѣкѣл, ші пре
алці воіарі, ші с'аъ тріміс дѣпѣ Александрѣ
Vodъ, de іаъ дпдрептат калеа дела
Хѣші спре Бѣрлад дп жос. Ера маі ма-
ре спаімѣ лѣі Александрѣ Vodъ декѣт
дптѣі, дака аъ възѣт глоата іар вїнд дѣ-
пѣ сіне ші ла враніде, ші л лѣсасѣ ші
Сеімені ші Копіі дпн касѣ тоці. Іаръ да-
ка с'аъ апропіат воіарі, ле аъ зіс Александрѣ
Vodъ кѣ лакрѣтнѣ: тѣ роф воіарі пен-
трѣ фѣл меѣ Радѣл Vodъ сѣ л лѣсаці вѣі.
Аъ зіс Бѣхѣш вѣстіарѣл: съ п'аіѣѣ ніче
о гріжѣ Мѣрїеа са, кѣ п'аъ веніт кѣ врѣп
рѣѣ, пѣтаі дара пофѣтече пре Мѣрїеа са,
съ теаргѣ пре Бѣрлад ла Галаці, съ пѣ
адѣкѣ врѣп рѣѣ кѣ нескаі тѣтарі асѣпра
дѣрїі; ші с'аъ ші жѣрат съ п'аіѣѣ нічі о
гріжѣ; ші аша аъ прїіміт ші Александрѣ
Vodъ, пре вnde ва фі воае дѣрїі пре ако-
ло ва мерѣе, ші аъ мерс пре дрѣтѣл
Бѣрладѣлѣі ші аъ пѣс ші Сеімені іар пре
лѣнгѣ дѣпсѣл, ші копіі дпн касѣ каре дп
пѣрѣсісѣ, дѣндѣі ші дпн воіарі петрѣкъ-
торі пре лѣнгѣ дѣпсѣл пѣпѣ ла Галаці.
Аша с'аъ тѣпнтѣіт воіарі ші дара de Але-
ксандрѣ Vodъ Ііаш.“

Ал доіле есте de зп Анонім а дѣрїі
ропѣнеці, ші дескріе о счепѣ попѣтрѣ
петрѣкѣтѣ дп кѣртеа домнеаскъ дп Бѣ-
кѣрѣці ла 1672.

„Грігоріе Vodъ дпдатъ скрїсе кѣрѣці

ла Георге ванъл Бълеанъ, съл шіе къ е-
сте Domn, ші съ принъзъ пе Радъл лого-
фътъл Крецълескъ, ші пе фраціи лъи Шер-
ван спътаръл (Каптакозино) че ера ла Бъ-
къреци. Каріи виинд поаптеа тримісе де
стрънсе Извашіи ші къпитаніи де слъжиторі
ші пе воіаріи каріи се днтъмпласе ачіеа:
Радъл Нъстърел ші алціи; ші стрънгън-
дъсе аъ триміс пе Нъстърел къ слъжиторі
ла Константин постелникъ, ші ла ага Матеі,
ші ла Iordake, де ле аъ околіт каселе, ші
іаъ кемат ла кърте. Пе алціи іаъ триміс
ла Крецълескъ де л'аъ кемат ла кърте.
Каріи днтреба: дар че, че; еі зічеа: пъ
щім німік, фъръ кът порънкъ domneаскъ
аъ веніт ведіи ведеа; ші мерсеръ ла кърте.
Аколо ера ванъл Георге, ші слъжиторі
мълці, лътърърі апрінсе. Дака веніръ
шъзъръ, ші съ скълъ ванъл ші зісе: воіарі
фрацілор, съпътате дела Мърія са Григо-
ріе Водъ, къ л'аъ мільіт Дъмнезеѣ ші
Дмпърател къ domnia; іагъ ші картеа;
ші о четіръ. Мълдъмеа еі лъи Дъмнезеѣ.
Длсѣ ачі днтре глоате фъці Iordake, ші
врѣ съ фъгъ ші Матеі ага, дар ді принсе-
ръ де весте, шіи днтоарсеръ; ші ле
зісе ванъл Георге: Матеі къчі фачі копі-
лъреце де пъ шезі, дар Domnъл къчі по-
рвъчече съ фіді ла опреалъ пъ доар къ
ва съ въ омоаре, че пзмаі пълъ ва вені
Мърія са, дечі вѣн есте Мърія са, пъ въ
темеді, че шъдеці, пъ пе маі фачеці поъ
рвшіне. Ачі дп кътъріле domneщі ера
длкіші де Крецълескъл 24 де воіарі, ші
дп овезі, де пълъщіле че ле фъчеа, къ
сѣпт фівлені ші рѣ, прекът ші маі дп-
дърът ам скріс. Че дпдатъ порвъчі ва-
нъл Георге де адъсеръ цігані, ші ле тѣя-
ръ овезіле, шіи словозі. Че фіеце-кареле

дші лѣа овезіле ші ле дѣчеа дпайнтеа
Крецълескълѣ, ші ді зічеа съ ші ле пѣе
дп гѣт ші ле лълъда жос.

Дечі фъкъндъсе зіо ді тримісе пе во-
іарі пе ла каселе лор, ші слъжиторі де
пазъ, пълъ че аъ веніт а доа порвънкъ,
дела Григоріе Водъ, де іаъ длкіс дп тѣрп.“

Domnъл Бълческъ дші длкеіе артіко-
лъл къ ворбеле:

„Ачестеа сѣпт дп скърт докѣменте-
ле че авем пентрѣ історіа поастрѣ. Ноі
щім къ вѣнъ сеамъ къ о мълціме алтеле
се афлъ пе ла тълъстірі ші партікларі
дп дъріле поастре, ші пріп бібліотечеле
ші архівеле пѣвліче ші прівате але Тран-
сілваніеі, Ънгаріеі, Полоніеі, Віенеі, Мо-
сквеі, Петерсѣвргълѣ ші Стокколмълѣ.
Ноі пе вом сілі съ адвълъм къте вом пѣ-
теа, длсѣ мѣжлоачеле поастре, пъ пе іар-
тѣ а днтрепрінде кълъторіи преа депър-
тате ка съ адвълъм тоате къте се пот гѣсі.
Спре ачестеа, пѣререа поастрѣ ші а маі
мълтор Ромъні че се інтересеаъ ла істо-
ріа націеі, есте де а се дптокмі о соціе-
тате історікъ каре съ аіѣъ фондъріле тре-
вѣнчоасе, ка съ поатъ триміте оамепі дп
деосебіте пърді дѣпъ асеменеа дескопе-
рірі. Песте пѣдін вом пѣвліка ѣн план
пентрѣ о асеменеа асоціаціе. Ноі пѣдеж-
дѣім къ ші гѣверпеле ромъне вор дп-
връдїша къ інімъ ачестѣ лѣкране фоло-
сітоаре ші вор длесні мѣжлоачеле пеп-
трѣ кълецереа докѣментелор.

N. Бълческъ.

О дпчеркаре де традѣкціе.

Партеа чеа маі маре а літератъріеі
поастре ромъне стѣ дпн традѣкціи ші чеа

маї мікъ дін ориџинале, дела каре іаръш скоатем ла о парте плаџіатѣріме, адікъ фѣрътѣріме де ідеї стръіне скоасе сънт пѣтеле постръ. Стрѣвъѣніі поџріі кѣм щім кѣ тоџіі, аѣ џнчепѣт а траѣъче маї ѣптеїѣ кѣрдїме релеџіі шї а вісерїчеї. Ка де оптзечї де ані де кѣнд с'аѣ пѣс Блажѣл џн пічоаре, кѣлѣгѣріі де аколо шї канџіаџіі лор, іар маї тѣрзіѣ шї епіскопѣл кѣ врео дої канонїчі с'аѣ окѣпат шї кѣ траѣъчереа кѣрдїлор школастїче, — апої аколо се фѣкъсе пе о време тѣчере. Ла Сївіѣс де кѣнд е чева маї віне, џнкѣ с'аѣ прелѣкрат ѣтеле шї алтеле. џн Ыгарїа асепенеа. Де зече ані џнкоаче Молдаво-Ромѣніі апѣкарѣ паїптеа Трансїлванїлор шї а Ыгѣренїлор шї — ворѣнд фѣрѣ пічі ѣп комплімент — ѣѣпѣ а лор деѣпентаре траѣъсерѣ шї лѣкранѣ аѣта кѣт пѣ с'аѣ лѣкрат ла пої џнтрїо сѣтѣ ані маї паїпте. Съ ворѣм пѣмаї де траѣъкџїі. џнтрепрїндереа чеа преа греа акѣта ла џнчепѣт, де а се траѣъче прїп о џнсоџїре џн тїпографїа Дѣзі І. Еліад чеї маї тѣлџї азкторї класїчі, еліні, енглезї, франџозї шї џерманї е марторѣ де треѣвінџа че сїмџїрѣ Ромѣніі ка лімѣа сѣшї кѣџїџе маї ѣптеїѣ о вогѣџїе де кѣвінте пѣмаї прїп траѣъкџїі. џнчекѣрїме дїп Омер, Данте, Шеакспер, Рѣсо, Волтер, Гете, Лорд Бірон, Віктор Хѣго, Дїзмас ш. а. ш. а. џнвогѣџїрѣ вївлїотека ромѣнѣ кѣ ѣп фѣрѣмос пѣтѣр де томѣрї класїче скоасе пе лімѣа поастрѣ. Де патрѣ чїпчі ані џнкоаче Бѣкѣрѣџїі шї Іашїі џнчеп а рївалїза шї џн прївінџа ачеаста кѣ деѣтѣлѣ кѣлѣѣрѣ; пѣмаї пагѣѣѣ таре, кѣ ѣніі дїп ѣѣрѣѣаџїі пе карїі тот пѣлїкѣл чїтїторїѣ шї скрїіторїѣ џї рекѣѣоаџїе де оаменї аїпѣмаї кѣ дорїндѣ де а рефлекта пе аї по-

літерелор, џн ачесте тїмпѣрї прегнанте сънт сїліџї а лѣса де тѣлте орї літератѣра ла о парте шї а се кѣпрїнде пѣмаї кѣ політїка џереї лор, зїкѣнд кѣ дакѣ позїџїа політїкѣ п'аре перспектїѣ маї сїгѣрѣ, спїрїтѣл се џнварѣѣтѣ фоарте аневоїе спре а лѣкра џнтіос шї лініџїт. Еї аѣ дрептате, шї іаръш п'аѣ дрептате. Спїрїтѣл е креатор, сѣ пѣ ѣтѣм ачеаста. Дар еѣ маї зїк шї алта: траѣъчедї Вої пе Демостенес шї пе Чїчеро шї політїка Воастрѣ ва кѣџїџа пе кѣт профанѣл п'ар фї вісат пічі одїніоарѣ. Кѣтева капете алесе сѣ џнчепѣт а пѣрѣсі велетрїстїка, сѣ се арѣпче асѣпра ораторїлор шї вор веѣа ѣрѣтѣріме.

Ачі џнсѣ віне џнтреварѣ; кѣм сѣ се факѣ траѣъкџїїме поастрѣ, маї літерате саѣ тѣлт маї поѣларе. Съ деа ла ачеаста деѣлегареа чеї кіемаџї. Опїніа поастрѣ ар фї, кѣ траѣъкџїїме фѣрѣ сѣ деѣїе вѣлгаре адїкъ кѣм ам зїче проастрѣ, треѣѣе сѣ фїе деокамџатѣ маї тѣлт поѣларе. Вор венї апої ані шї зїме, џнтрѣ карїї фїї шї ѣрѣмашїі поџріі вор фаче алте траѣъкџїі де ачеїашї скрїіторї, тѣлт маї кѣрате џн лімѣѣ шї тѣлт маї лімпѣде оглїндѣтоаре де ориџинале, фѣрѣ тотѣш ка траѣъкѣторїі сѣ скаѣѣ де шклавї а термінілор шї а фраселор стръіне, фѣрѣ ка сѣ жѣртѣоаскѣ саѣ вѣпа сѣнаре џнѣелесѣлѣї саѣ пе ачеста ачелеїа.

Рѣндѣл аѣ ажѣнс ла пої Трансїлванїі шї Бѣпѣџенїі ка сѣ пе џнгрїжїт де траѣъчереа чел пѣџїп а ѣпор класїчі латїні, ка ѣніі карїі крескѣрѣт шї џнѣѣтѣрѣпїрѣт кѣ лімѣа латїнѣ џн конѣѣїѣ шї пе вѣзе. Фѣрѣ а претїнде пентрѣ пої џнтрепрїндереа де а траѣъче пе вреѣп азктор, чї

щриі дін поѣ ла ачеастъ даторинѣтъ — аша о пѣтеск, — скоатем ачі къдѣва параграфѣ дін орадіеа лѣі Чічеро зісѣ љн сенат ла апѣл дѣпѣ љнт. Romei 698. Параграфѣ се алаесерѣ ачі дін чеі маі љнделеші љн о-ріціналі, каріі сѣ пѣ айѣвъ требвінѣтъ mare de pote ші declăvірі.

Пр е п с е т н ѣ р і.

Нісо ші Гавініе сенаторіі фѣсесерѣ консѣл љн Рома. Консѣллі авеаѣ чеа маі палѣтъ пѣтере љн Стат, дар пѣтаі не кѣте зн ап, апоі зніі дін еі се трімітеаѣ ка проконсѣллі адікѣ гѣвернаторі љнпералі љн кѣте о провинціе. Аша с'аѣ тріміісі Нісо; дар прекѣт іаѣ фост пѣртареа љн Рома, аша љі рѣтасе ші љн афарѣ. Чічеро тіѣжлочи скоатереа лѣі дін пост. Нісо венінд ла Рома пѣстрѣѣ фоарте греѣ не Чічеро ші кѣзта сѣші рѣсѣзне љн тот кінѣл. Чічеро љі фаче рѣсѣзне фѣрѣ пічі о крѣдаре, дѣндѣі не фаѣъ тоате вѣлъ-стѣмѣдііле.

1. Везі акѣта фѣарѣ, сімдіі акѣта, ка-ре есте пѣлѣсоареа оаменілор асѣпра пер-соапѣі тале? Німіні пѣ се пѣлѣце, кѣ зн пѣ щіѣ че Сірѣс дін чеата челор поі с'аѣ фѣкѣт консѣл. Кѣчі не поі пѣ неаѣ љн-шелат пічі ачеа фаѣъ сервілѣ, пічі љне-ле пѣроасе, пічі діндіі пѣтрезі. Окіі, спрін-ченеле, фрѣптеа, љнсфѣршіт тоатѣ фаѣа, кареа есте оарешкаре ворѣіре тѣкѣтъ а міндеі, ачеаста дѣсе не оамені љн гре-шалѣ, ачеаста љншелѣ, амѣці ші віклені не чеі кѣрор ле ера некѣпоскѣтъ. Пѣдіні љдіі кѣпоѣцеам ачесте відіі врѣте; пѣ-діні грезтатеа капѣлѣі, вѣлѣвіреа ші сѣлѣ-вічѣнеа лімбеі. Граіѣл тѣѣ пічі одатѣ пѣ фѣсесе аззіт љн фор, пічі одатѣ пѣ діі се черѣсе вреѣн сѣат, пічі о фапѣтъ de а ле тале есте не кѣм стрѣлѣчїтѣ, дар пічі тѣ-кар кѣпоскѣтъ ла оасте саѣ акасѣ. Теаі

фѣрїшат ла ранѣрї дін грешала оамені-лор, прїп рекомѣндареа фаїмоаселор пор-трете, кѣрор пѣ семені љнтрѣ пімік афарѣ де колоаре.

10. љнкѣ пѣдіі воіѣ сїзне фаптеле тале, чї челе че аї сѣферїт але сѣвѣрші алдіі. Дар пічі е осевїре тѣлѣтъ маі вѣр-тос љн консѣл, орї кѣ ва важокорї ел љн-сѣшн статѣл кѣ леці перїкѣлоасе, кѣ адѣ-пѣрї реле, орї кѣ ва сѣферї а се важокорї де алдіі. Аѣ поате фї врео десвіновѣдіре пентрѣ зн консѣл сѣ пѣ зік рѣѣ сімдіиторїѣ, чї непгрїжіторїѣ, ленеш, dormitorїѣ љнтрѣ чеа маі греа тѣрѣзраре а статѣлѣі? Маі о сѣтѣ де апї цїнѣсерѣм леѣеа лѣі Еліе ші а лѣі Фѣсіе, патрѣ сѣте жѣдеката ші трївѣпалѣл ченсорїѣ*): пічі зн ом вѣн п'аѣ кѣтезат вреодатѣ ші пічі знѣл пѣ леаѣ пѣ-тѣт вѣтъма; пѣтереа де а се жѣдіка мо-ралїтатеа поастрѣ тот ла кѣте чїпчі апї піміні п'аѣ фост аша вѣлъстѣмат ка сѣ о тікшорезе.

11. Ачестеа о карнефіче (гѣде) с'аѣ љнпропат љн сіпѣл консѣлатѣлѣі тѣѣ. Пе-тречїдіі зілеле љнпреѣпате кѣ релеле аче-стеа. Пентрѣ трївѣпалѣл Аврелїе, пѣ пѣ-таі прїп љнвоїреа та, каре ші ачеаста ар фї зн че крїмінал, чї прївінд тѣ кѣ окїі маі веселї дін кѣм љдіі е datїna, стрїпѣеа склавї ачела,**) каре пічі одатѣ пѣ с'аѣ

*) Ченсорї ера ла Рома вѣрѣаѣі фоарте чїн-сіціі, карїі авеа дрепѣл а жѣдека кіар не сенаторї ші не ордінѣл кѣлѣрецілор (новїліі) де пѣртареа лор моралѣ пѣвїлїк ші прїватѣ, ші дакѣ се аѣла невреднїчі аї ші degrada, аї да афарѣ дін класа ші ранѣл лор. Фїреѣе кѣ тоѣі вѣлъстѣматїі зра асемеенеа вѣрѣаѣі ші асемеенеа тѣсѣрѣ.

**) Адїкѣ Клодісе, зн ом іарїшн фоарте перїкѣ-

сѡитъ нѣчи де фанте нѣчи де патинѣ вѣжте: а жѣте шіе. Іатъ ачестѣа авѣа дндрѣспеск дн темплѣа лѣи Кастор, о тѣтрѣдѣторѣзле а тѣтрор темплѣриор! Днаинѣа окіор тѣи адѣна арте ачел лотрѣ, пептрѣ каре дн тимплѣа колѣслатѣлѣи тѣѣ ачел темплѣа deveni фортеада (argh) четѣдѣниор пердѣдѣи, адѣпостѣа векіор осташи аї лѣи Катіліна, четѣдѣвѣа хоѣиор пѣвлѣче, торпѣп-тѣа тѣтрор леѣиор ші а релеѣиор. Нѣ пѣмаї касѣа теа, чі ші тот палатѣа се дн-плѣсерѣ кѣ сенаторѣи, кѣ кѣлѣрѣдѣи романѣи, кѣ тоатѣ четѣатеа, кѣ днпреага Італіе атѣнчѣи, кѣнд тѣ пѣпѣмаї кѣ п'аї трас кѣтрѣ ачел Чічеро (кѣчѣи челе дн касѣа ле трека, каре се пот нега, помепенеск челе фѣдѣише), пѣ пѣмаї зѣк, п'аї трас кѣтрѣ ачела, кѣрѣвѣа дн коміѣиіле (адѣвѣрѣле) тале іаї дат рап-гѣа тѣптеїмеа, дела каре дн сенат череаї во-тѣа ал треїмеа, чі ла тоате сфатѣрѣле че се фѣчѣеа спре стѣпѣереа теа пѣпѣмаї стѣ-тѣшѣи фаѣтѣ, чі ші прешезѣшѣи ка зп ом крѣпчен.

12. Іар де фаѣтѣ кѣ цѣперѣ-меѣ, рѣденіа та че аї кѣтезат а'мѣи спѣне? Кѣ ещѣи лѣпсѣт, кѣ Гавініе есте афарѣ, кѣ фѣрѣ провинѣіе пѣ поѣи фѣи, кѣ аї пѣдеждѣи дн трѣвѣнѣа пле-веї,*) дакѣ ц'аї днпревѣна сфатѣрѣле кѣ а-ле лѣи, кѣ дела сенат пѣ маї аѣдѣпѣи нѣмѣк, чі те сѣпѣи ла пофта лѣи прекѣт ам фѣкѣт еѣ кѣ соѣлѣа меѣ; пѣ есте пептрѣ че сѣ роѣи спрѣжонѣреа колѣслѣор, чі фѣекарѣ сѣ'шѣи

лос пептрѣ стат ші інтрѣгант образнѣк, каре ші лѣи Чічеро фѣкѣ реле марѣи, пѣлѣз кѣнд Міло аскѣпсе соареле челѣвѣа.

*) Трѣвѣнѣа плевеї ера персоанѣа таре дн Рома, кѣетареа дѣи ера а апѣра тоате інтереселе плевеї, адѣкѣ а попорѣлѣи де рѣнд аѣспра ін-флѣзѣнѣеи ші а претенсіѣиор сенатѣлѣи ші а челеї.латѣе повлѣдѣе.

ажѣте шіе. Іатъ ачестѣа авѣа дндрѣспеск але спѣне. Мѣ тем кѣ пѣ маї есте нѣмѣнѣи, каре сѣ пѣ кѣпоаскѣ рара вѣлѣстѣмѣдѣе а ачестѣи ом днвѣлѣзѣтѣ сѣпѣт колѣперемѣнтеле фрѣвоѣеї. Воїѣ спѣне тотѣш: ел ва кѣпоа-ще пѣ мѣ дндоїеск ші дншѣи ва адѣче а-тѣнѣте кѣ оарешкарѣ дѣрѣре де проклѣдѣи-ле сале.

13. Адѣзѣдѣи аинѣте глѣдѣле (соеіум), кѣнд venicem ла тѣне маї пе ла чѣнчѣи оаре, кѣ ешѣиаї кѣ капѣа днвѣлѣт пѣ шѣѣ дн че борѣеїѣ пѣмаї дн пантофѣи (soleatus)? ші кѣ ачѣа гѣрѣ пѣтѣроасѣ сѣфлаї аѣспра поа-стрѣ чеа маї несѣферѣтѣ пѣтоаре де вѣрт (porina), те десвѣновѣдѣиаї кѣ сѣпѣтѣатеа зѣ-кѣнд кѣ фаѣчѣи кѣрѣ кѣ нѣдѣе medicinѣи вѣпоа-се? Примѣнд пої де вѣпѣ прѣчѣна че даї, (пептрѣ кѣ че пѣтеам фаѣче маї мѣлт?) стѣтѣрѣм пѣдѣнтел дн ачѣа мѣрѣдѣрѣе ші дн фѣтѣа де борѣеїѣ, де знде тѣ пе алѣп-гашѣи атѣт кѣ рѣспѣнсѣрѣи фѣарте неомѣноа-се, кѣт ші кѣ рѣгѣрѣи преа вѣжте.

22. Че сѣ маї спѣїѣ еѣ де оспѣделе дн ачеле зѣле, де вѣкѣрѣа ші де веселіа та, че сѣ спѣїѣ де челе маї некѣтпѣтѣате веѣїи але тале кѣ соѣи тѣи чеї спѣркаѣи? Чіне теаѣ вѣзѣт пе тѣне дн ачеле зѣле треаз, лѣкрѣнд чева вреднѣк де ом повѣл, чіне теаѣ вѣзѣт дн пѣвлѣк, атѣнчѣи кѣнд касѣа со-дѣлѣи тѣѣ (collegae) сѣна де кѣнтѣче ші де кѣтѣвале, іар ел сѣлта десѣрѣкат дн оспѣд, петѣтѣндѣсе нѣчи атѣнчѣи де роата фортѣнеї, кѣнд роѣиа черкѣа де сѣлтат? Іар ачест вѣрѣант фѣрѣ а кѣпта ші а мѣзѣка преа мѣлт, зѣчѣеа дн пѣтоареа ші дн вѣнѣа гре-чѣиор сѣи. Пе ачелеа тимпѣрѣиор каре ста-тѣа жѣлѣа, оспѣделе ачестѣвѣа сѣтѣна оа-решкѣт кѣ ал Ланѣдѣиор саѣ кѣ ал Чѣп-таѣрѣиор, днтрѣ каре нѣмѣнѣи пѣ поате спѣне.

дакъ ачеста веѣ маї мѣлт, саѣ ворѣ, саѣ
вѣрсеѣ жос.

23. Дѣкъ тѣ фачї поменїре шї де кон-
сѣлатѣл тѣѣ шї кѣтезі а зіче, къ аї фост
шї тѣ консѣл дѣ Рома? Че? тѣ кѣтезі къ
консѣлатѣл стѣ дѣ ликторї, дѣ тогѣ, дѣ
претестѣ, пе каре дѣсетне аї воїт але да
шї лѣї Сестѣс Клодіѣс свѣт консѣлатѣл тѣѣ?
Ещї тѣ де пѣрере къ консѣлатѣл къпелѣї
де Клодіѣ се дѣведерѣ прїп дѣсетне? Кѣ
сѣфлетѣл требѣе сѣ фїї консѣл, къ сѣатѣл,
къ кѣрїпѣца, къ ваза, къ прївїгїереа, къ грї-
жа, скѣрт къ тоатѣ дерегѣторїа консѣлатѣ-
лѣї. Почїѣ еѣ зіче къ е консѣл ачела, каре
дѣ стат п'аѣ воїт а рекѣпоаѣе сенатѣл?
Сѣ сокотеск де консѣл пе ачела, каре п'аре
нїчї атѣта прїчепере шї жѣдекатѣ, фѣрѣ
кътѣ нїчї рецїї п'аѣ пѣтѣт фї ла Рома.
Пентрѣ-къ ретак ачелеа, кънд се стрїпѣеа
шерѣї армацїї дѣ Фор, кънд се грѣштѣдіа
арме дѣ темплѣл лѣї Кастор зіоа mare;
їар темплѣл дѣсѣш къ зшїле date жос,
къ трептеле скоасе, рестѣл конжѣрацїїлор
шї апѣрѣторїѣл лѣї Катїліан, апої рѣсѣв-
пѣторїѣл лѣї дѣ цїнеа къ арме; кънд къ
лѣредїї романї ера есілацїї, вѣрѣвацїї вѣнї
ера алѣнгацїї дїп Фор къ петрїї, сенатѣлѣї
пѣї ера ертат некѣт а ажѣта статѣл, дар
нїчї ал жѣлї; кънд ачел патрїот (civis), пе
каре сенатѣл къ дѣвоїреа Італїї шї а тѣ-
тѣрор поноарѣлор лѣѣ рекѣпоскѣт де скѣ-
пѣторїѣл патрїїї, нїчї дѣпѣ о жѣдекатѣ,
нїчї дѣпѣ о леѣе, нїчї дѣпѣ о датїпѣ, прїп
шерѣї шї прїп арме фѣ депѣртат сѣ пѣ зік
къ ажѣторїѣл вострѣ, каре се поате зіче къ
тот дрептѣл, дар пегрешїт прїп дѣвоїреа

воастрѣ; поате чїнева кѣде, къ аѣ фост
атѣпчї консѣлї дѣ Рома?*)

24. Дакъ вої адї фост консѣлї, карїї
се вор пѣтї лотрїї, карїї прѣдѣторїї, карїї
дѣштанїї, трѣдѣторїї, тїранїї? Марѣ есте
пѣтеле, марѣ е рангѣл шї ваза, марѣ е
маїестатеа зпѣї консѣл: ачѣа зпѣгѣсцїте а
пептѣлѣї тѣѣ, ачѣа зшѣрїпѣтѣ, ачѣа сѣрѣчїе
де спїрїт, ачѣа пепѣтїпѣтѣ а тїпѣї пѣ о пот
кърїпѣде, прѣкѣт нїчї дѣ порочїре пѣ поцї
тѣ пѣрта о персоапѣ атѣт де mare, аша
тѣреадѣ шї северѣ. Зѣѣ тї се спѣнеа, къ
Сепласїа, кънд те вѣзѣ, те лѣпѣдѣ дела сїне
ка пе зп консѣл де Кампанїа.

26. Аѣ ераї тѣ консѣл, кънд дѣ пала-
тѣл теѣ ардеа каса, пѣ дїп врео дѣтѣт-
пларе, чї прїп пѣнере де фок дїп дѣндепѣл
тѣѣ? Кънд аѣ фост дѣ ачѣастѣ четате а-
прїндере маї mare, асѣпра къреїа сѣ пѣ
фїе дат консѣлѣл ажѣторїѣ? Дар тѣ токма
дѣ ачел тїпѣ шѣдеаї дѣ вѣчїпѣтатеа касе-
лор теле ла соакрѣта, а къреї касѣ о дескї-
сесешї спре а деспоїа пе а теа, шѣдеаї пѣ
кастїпѣгѣторїѣ, чї ка зрїторїѣ ал апрїндерїї,
шї ераї пе ачї сѣ даї фѣрїацїлор клодїанї
къ тѣпа та фѣклїї арзетоаре. Іар дѣ че-
лалат тїпѣ чїне те маї цїнеа де консѣл?
те аскѣлта чїнева, се скѣла чїнева ла іптра-
реа та дѣ кѣрте? кънд къвѣптаї дѣ сѣат,
маї ста чїнева сѣдї рѣспѣндѣ? Скѣрт ачел
ап требѣе сѣ л пѣтѣрѣт дѣ стат ка пе зпѣл,
дѣтрѣ каре сенатѣл амѣдїсе, жѣдекъдїле
тѣкѣсерѣ, чеї вѣнї жѣлїа, тѣрїеа хоцїїї воа-
стре се лѣдїсе песте тоатѣ четатеа, шї пѣ
пѣтаї зп четѣцеап, чї четатеа дѣтреагѣ с'аѣ
дѣвѣлѣкат ла фѣрѣлеѣеа шї ла фѣроареа
та шї а лѣї Гавїнїе. (Ва зрѣма.)

*) Дѣсѣш Чїчѣро фѣ ачѣла пе каре о іптрїгѣ
їнѣрналѣ лѣѣ депѣртат астѣелїѣ.